

Retouradres Antwoordnummer 3061, 8000 WB Zwolle

Dhr. J.A. Vijlbrief,
Staatssecretaris Mijnbouw

Cascadeplein 10
9726 AD Groningen

Antwoordnummer 3061
8000 WB Zwolle

0800 44 44 111
contact@schadedoormijnbouw.nl

Datum 26 januari 2023
Betreft Stand van zaken schadeafhandeling en
Moties/toezeggingen/amendementen
WGO Groningen d.d. 1 december 2022

Referentienummer
IMG/Bestuur/2023/002

Geachte heer Vijlbrief,

In 2018 is de Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen (TCMG) opgericht om schades af te handelen die het gevolg zijn van mijnbouwactiviteiten door de NAM in het Groningenveld. Sinds de oprichting hebben de TCMG en zijn rechtsopvolger het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) ruim 320.000 schademeldingen, voor het grootste deel naar tevredenheid, afgehandeld en is ruim 1,6 miljard euro aan schadevergoeding toegekend. Wekelijks krijgt het IMG momenteel circa 2.000 schademeldingen voor verschillende schadesoorten en worden ruim 2.000 schademeldingen afgehandeld.

In de afgelopen jaren zijn naast de afhandeling van materiele schade aan huizen ook andere vormen van schades afgehandeld, zoals waardedaling en immateriële schade. Het IMG is recent begonnen met het uitkeren van de tegemoetkoming voor woningeigenaren die van de NAM minder schadevergoeding hebben voor waardedaling hebben dan de IMG-waardedalingsregeling. Het IMG start daarnaast in het voorjaar met de afhandeling van immateriële schade voor minderjarigen en werkt aan een regeling voor gederfd woongenot.

Desondanks zijn er verschillende verbeteringen noodzakelijk. Zo wacht men te vaak lang op een besluit van het IMG en ervaren sommigen de procedures als belastend. Voorts zijn de wettelijke bevoegdheden van het IMG soms onvoldoende om tegemoet te komen aan de behoefte aan hulp en schadevergoeding bij Groningers, zo blijkt ook uit de evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen en het onderzoek van Rebel Group.

Het IMG is van mening dat het beter kan, en moet. Aan verbeteringen wordt hard gewerkt. Tijdens het Wetgevingsoverleg Groningen/mijnbouw d.d. 1 december 2022 is een aantal moties/amendementen aangenomen die beogen bij te dragen aan het verbeteren van de schadeafhandeling. Hierna wordt daarop ingegaan. Wij gaan graag met u daarover in overleg. Daarnaast zoeken wij bij onderwerpen als Duurzaam Herstel en de uitbreiding van de Vaste Vergoeding, ik ga later in deze brief op deze onderwerpen in, nadrukkelijk de dialoog met de

maatschappelijke organisaties en de regionale overheden. We willen zo onder meer de inmiddels ruime ervaring met de uitvoering van schadeafhandeling binnen het IMG combineren met de inzichten die deze organisaties hebben in de wensen van Groningers en Drenten.

Ten behoeve van het Algemeen Overleg Mijnbouw/Groningen d.d. 1/1 stuur ik u hierbij de stand van zaken omtrent de schadeafhandeling. De leden van de Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat, de Maatschappelijke Organisaties en de regiobestuurders ontvangen een afschrift van deze brief.

Uitbreiden vaste vergoeding voor complexe schades

Naast zorgvuldigheid en ruimhartigheid is voortvarendheid een belangrijk aspect voor de schadeafhandeling. Om die reden is het IMG eind 2021 gestart met een regeling voor eenvoudige schades, de zogenaamde Vaste Vergoeding van 5.000 euro. Deze regeling kent een forfaitair karakter en behoeft geen deskundigenoordeel, als gevolg waarvan een beslissing ruim binnen acht weken wordt gerealiseerd. Hiermee is vooral voor de meer overzichtelijke schades een substantiële snelheidsverbetering gerealiseerd. De Vaste Vergoeding wordt, zo blijkt uit de op 21 januari gepubliceerde enquête van het Gasberaad en uit bewonerstevredenheidscijfers van het IMG, zeer gewaardeerd. Het IMG wil dit ook in de kern van het bevingsgebied, waar schade vaak groter is, als oplossing bieden. Gedacht wordt om dan aan te sluiten bij gemiddelde vergoeding die daar nu wordt toegekend via maatwerk. Te denken valt aan getrapte aanpak waarbij in de meer ernstige schadesituaties het vaste bedrag dat wordt aangeboden kan oplopen tot het dubbele van het huidige vaste bedrag. Ook wordt gekeken of er, anders dan nu nog het geval is, vaker dan eenmalig voor een vaste vergoeding kan worden gekozen op een adres.

Taskforce doorlooptijden fysieke schade

Zoals hiervoor toegelicht wordt bij de Vaste Vergoeding van 5.000 euro, evenals de waardedaling van woningen en immateriële schade, voor het overgrote deel de nagestreefde afhandeltermijn van acht weken behaald. Met name bij de maatwerkprocedure voor fysieke schade komt het echter voor dat deze niet binnen de beoogde termijn van zes maanden worden afgehandeld en bewoners dus lang moeten wachten. Begin 2022 was de werkvoorraad van het IMG ruim 30.000 openstaande schademeldingen. Het aantal schademeldingen dat na meer dan 2 jaar nog niet was afgehandeld bedroeg destijds circa 700. Dit aantal was medio november 2022 verdubbeld naar circa 1.500 (aangezien er vaak meerdere meldingen op een adres worden gedaan, betrof het in totaal 1.065 dossiers). Het IMG vindt dit vanzelfsprekend te veel. Om deze onaanvaardbare situatie het hoofd te bieden heeft het IMG medio november een taskforce ingesteld die de ruimte heeft om te komen tot een oplossing voor deze dossiers. Het aantal dossiers is medio januari verminderd tot 832 dossiers (op een totale werkvoorraad van circa 19.000 openstaande schademeldingen). Aan een verdere versnelling om het aantal langlopende dossiers te mitigeren wordt gewerkt.

Tegemoetkoming waardedaling NAM

Naar aanleiding van de motie Beckerman (Kamerstuk 33 529, nr. 904) is op 5 december 2022 nadat de desbetreffende Algemene Maatregeling van Bestuur in werking is getreden de regeling tegemoetkoming Waardedaling NAM van start gegaan. Als gevolg hiervan kan het IMG het verschil tussen de door NAM toegekende schadevergoeding voor waardedaling en de IMG-waardedalingsregeling vergoeden.

Bewoners weten de weg naar het IMG goed te vinden. Inmiddels zijn namelijk ruim 3.000 aanvragen ingediend. Daarvan zijn er 590 afgehandeld en is ruim 3 miljoen euro schadevergoeding toegekend.

Bewijsvermoeden Norg/zuidoosten van Groningerveld

Indien de Eerste Kamer instemt met de wijziging van de Tijdelijke wet Groningen krijgt u als gevolg van het amendement Mulder c.s. (36 094, nr. 18) de bevoegdheid om via Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) gebieden vast te stellen waar het bewijsvermoeden geldt. Het IMG heeft eerder aandacht gevraagd voor een oplossing voor de bewoners in het gebied rondom Norg en het gebied in het zuidoosten van het Groningerveld en is dan ook blij dat hierin nu concrete stappen worden gezet in de vorm van een voorstel tot wetwijziging. Zoals bekend heeft het IMG eerder, bij brieven van 14 mei 2021 en 21 november 2021, aandacht voor dit vraagstuk gevraagd. Graag gaan wij met u in overleg om zo spoedig als mogelijk tot uitvoering te komen. In dat overleg bespreken we ook graag de uitvoeringsconsequenties met u.

Op 2 november 2022 hebt u de peer review van Movares bij het onderzoek van TNO/TU Delft naar diepe bodemdaling naar de Tweede Kamer gestuurd. Movares geeft in haar review aan dat het onderzoek goed uitgevoerd is, maar dat op onderdelen andere aannames gedaan hadden kunnen worden. Daarbij geeft Movares ook aan niet te hebben vastgesteld of nader onderzoek tot andere uitkomsten leidt. In het overleg met u d.d. 24 november heb ik toegelicht welke stappen het IMG naar aanleiding van de peer review zet. Bij de totstandkoming van de peer review heeft Movares geen contact met onderzoekers van de TU Delft en TNO gehad. Derhalve heeft het IMG de onderzoekers van TNO, TU Delft en de peer reviewers gevraagd om in overleg te gaan om dit alsnog te realiseren. Naar aanleiding daarvan kunnen zo nadere berekeningen en gevoeligheidsanalyses plaatsvinden. TNO/TU Delft hebben laten weten in maart uitsluitend te kunnen geven of de peer review tot aanpassing van hun onderzoek leidt.

Onderzoek Rebel Group naar verbeteringen binnen de schadeafhandeling en motie Seegers over mediation

Het IMG is zich ervan bewust dat sommige bewoners de procedures van het IMG als belastend ervaren, met name waar het gaat om de zienswijze op een adviesrapport en een eventueel bezwaar op een besluit. Ofschoon het IMG steeds poogt de drempel voor de Groninger zo laag als mogelijk te houden, door bijvoorbeeld te werken met vooraf ingevulde informatie of ondersteuning vanuit steunpunten, wordt dat niet door alle Groningers zo ervaren. In het onderzoek van Rebel Group en de enquête van het Gasberaad komt dit ook naar voren. Rebel Group doet een aantal aanbevelingen ter verbetering van de schadeafhandeling binnen het huidige wettelijk kader. Deze sluiten voor een groot deel aan bij lopende verbetertrajecten, die deels ook aansluiten bij de eerdere conclusies van het onderzoek van Anderson, Elfers en Felix in samenwerking met de Universiteit Utrecht (AEF/UU) in het kader van de evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen (hierna: AEF/UU). Er wordt gewerkt aan het verkorten van de behandelketen (aanvraag-beoordeling-besluitvorming), zodat de doorlooptermijn wordt verkort. In dat kader worden tevens aanpassingen verricht die zien op het verbeteren van de kwaliteit van het contact met de burger. Waar op dit moment dat contact vooral ziet op procesbegeleiding, is er een duidelijke behoefte aan contact op de inhoud van het dossier. Zo vindt momenteel een pilot plaats waarin, in plaats van de schriftelijke procedure, een gesprek tussen de bewoner en de schade-expert plaatsvindt bij de zienswijze, waar toelichting wordt gegeven op het rapport en vragen kunnen worden beantwoord. Ook is er een bel-team ingericht dat direct met bewoners contact opneemt in geval van vragen over de schademelding of een zienswijze. Op deze manier kunnen ook voor alle partijen belastende bezwaarprocedures worden voorkomen. Het IMG zal het rapport van Rebel Group bestuderen en in maart met een reactie daarop komen.

Bij het beoordelen van schades hanteren de schade-experts de uitkomsten van de zogenaamde trillingstool. Het gaat hier om de berekende trillingssnelheid voor alle bevingen in het

Groningenveld waarmee een object te maken kan hebben gehad. De trillingstool zorgt dat die informatie eenvoudig en snel beschikbaar is. Dit instrument komt ook in het rapport van Rebel Group aan de orde. Naar aanleiding van de motie van Meenen c.s. (36200 XIII, nr. 100) is het IMG, zoals door uw departement gesuggereerd, graag bereid door middel van een technische briefing een toelichting aan de VKC te geven. In overleggen met maatschappelijke organisaties komt naar voren dat de kritiek zich niet zo zeer op het instrument zelf richt, alswel op de wijze waarop het instrument door schade-experts in de praktijk wordt toegepast en de wijze waarop de berekende trillingsnelheden worden geduid met oog op de beoordeling van causaal verband met de schade.

Voorts constateert Rebel Group, zoals ook bleek uit de door AEF/UU uitgevoerde evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen (TwG), dat het wettelijk kader waarbinnen het IMG zijn taken uitvoert niet altijd aansluit bij de verwachtingen van bewoners. Door deze knellende kaders lukt het niet altijd om problemen van bewoners op te lossen. In dat kader is door AEF/UU geadviseerd om de wettelijke taak van het IMG te heroverwegen. Hierbij worden drie mogelijkheden geschetst: handhaaf de opdracht in zijn huidige vorm, breid binnen het kader van de huidige opdracht aan het IMG de taken van het IMG uit of herijk de opdracht door het instellen van een publiek schadefonds, met meer mogelijkheden voor ruimhartige schadevergoeding. Concreet beveelt Rebel Group aan om het IMG een explicietere discretionaire bevoegdheid te geven om breder vergoedingen toe te kennen zonder dat daarvoor een grondslag nodig is in het geldende aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht. Het IMG heeft veelvuldig voor een dergelijke bevoegdheid gepleit en hoopt op spoedige politieke besluitvorming daarover.

Duurzaam Herstel

Momenteel ontwikkelt het IMG in samenspraak met uw ministerie, de maatschappelijke organisaties, en de regiobestuurders, naar aanleiding van het amendement Mulder c.s. (TK 35603. Nr. 43) een regeling voor Duurzaam Herstel. Maatschappelijke organisaties en regiobestuurders worden ook betrokken. Recent is een onderzoek opgeleverd van advies- en ingenieursbureau Sweco dat een eerste indicatie geeft van de omvang van funderingsproblemen die niet mijnbouwgerelateerd zijn bij woningen waar wel in andere delen van het gebouw mijnbouwschade is vastgesteld. Naar schatting 4 tot 10 procent van de woningen binnen het effectgebied van bodembeweging door gaswinning in het Groningenveld heeft met funderingsgerelateerde problemen te maken, zo concludeert Sweco. Doel van de aanpak is het nemen van constructieve maatregelen die de kans op herhaalschade bij nieuwe bevingen verkleint.

De studie biedt ook inzichten die helpen een zo eenvoudig mogelijke procedure te ontwikkelen waarbij gebruikt wordt gemaakt van de schade-opname(s) die het IMG voor die woningen toch al liet en laat doen voor de afhandeling van mijnbouwschade. Binnenkort start een aanbesteding voor het vinden van aannemers die, zo wordt nu voorzien, dan vanaf deze zomer kunnen starten met de eerste werkzaamheden. Er wordt gestart met een pilot met 300 woningen en andere gebouwen, waaronder die van ondernemers en agrariërs. Zoals het er nu naar uitziet zal het budget van 350 miljoen euro voor de aanpak, zoals door het Kabinet vastgesteld in het voorjaar van 2022, voorzien in de bekostiging van deze pilot en een grootschaliger vervolg daarop in enkele dorpen tot in totaal circa 3.000 woningen. De pilot moet inzichten bieden in de opzet van dat verdere vervolg, onder meer ook in de wijze waarop wordt omgegaan met panden waar ook versterking door Nationaal Coördinator Groningen plaatsvindt- en vond. Het moet ook duidelijkheid bieden voor het vraagstuk welke woningen precies in aanmerking komen. Zo zal er een evenwicht moeten worden gevonden tussen de omvang van de mijnbouwschade en de benodigde investeringen voor verbetering van de constructie om herhaalschade bij nieuwe bevingen te voorkomen. Voor de

ontwikkeling van deze aanpak en antwoord op deze vragen, consulteert het IMG de regio en maatschappelijke organisaties en is er overleg met uw ministerie.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'S.C.J.J. Kortmann', with a long horizontal flourish extending to the right.

S.C.J.J. (Bas) Kortmann
Voorzitter Bestuur Instituut Mijnbouwschade Groningen